

תָּא חַוִּי, דְּהָא רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן זַבְדַּי הוּוּ אָמַר תְּלַת
 מַאֲה הִלְכוֹת פְּסוּקוֹת, בְּרִזָּא דְחִכְמַתָּא עֲלָאָה,
 בְּפִסּוּק (בראשית לו) וְשֵׁם אִשְׁתּוֹ מְהִיטְבָּאֵל בַּת מְטַרְדַּ בַּת
 מִי זְהַב, וְלֹא גָלִי לֹון, אֶלָּא לְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר דְּהוּוּ
 עַמִּיה, בְּגִין לְמַנְדַּע דְּכַמָּה רִזִּין עֲלָאִין אֵינוֹן בְּכָל
 עוֹבְדָא וְעוֹבְדָא דְאִיהִי בְּאוּרִייתָא, וּבְכָל מְלָה וּמְלָה
 חִכְמַתָּא אִיהִי, וְאוּרִייתָא דְקִשּׁוּט, בְּגִין כֶּךָ אֵינוֹן מְלִין
 דְּאוּרִייתָא, מְלִין קְדִישִׁין אֵינוֹן, לְאַחֲזָאָה מִינָה
 נְפִלְאוֹת, כְּמָה דְאֵת אָמַר, (תהלים קיט) גַּל עֵינֵי וְאַבִּיטָה
 נְפִלְאוֹת מִתּוֹרַתְךָ.

תָּא חַוִּי, בְּשַׁעֲתָא דְעֵקִים הֵהוּא חוּיָא לְאָדָם
 וְלְאַתְתִּיה, דְּאַקְרִיב לְאַתְתָּא וְאַטִּיל בָּהּ זוֹהֲמָא,
 וְאַתְפֶּתָא בֵּיהּ אָדָם כְּדִין אֶסְתָּאב עֲלֵמָא וְאַתְלִטִּיא
 אֶרְעָא בְּגִינִיה, וְגָרִים מוֹתָא לְכָל עֲלֵמָא, וְקִימָא

לשון הקודש

עליונים הם בכל מעשה ומעשה, שהוא
 בתורה, ובכל דבר ודבר, היא חכמה
 ותורת אמת. משום כך דברי התורה
 הם דברים קדושים להראות ממנה
 נפלאות, כמו שנאמר גַּל עֵינֵי וְאַבִּיטָה
 נְפִלְאוֹת מִתּוֹרַתְךָ.

בא ראה, בפעם שעקם הנחש שהוא
 את אדם ואת אשתו, שקרב לאשה
 והטיל בה זומא, והתפתה בו אדם, אז

הוא, ואין דבר קטן שאין בו כמה
 דרכים ושגילים וסודות של חכמה
 עליונה.

בא ראה, שהרי רבי יוחנן בן זבדי היה
 אומר שלש מאות הלכות פסוקות
 בסוד החכמה העליונה בפסוק ושם
 אשתו מהיטבאל בת מטרד בת מי
 זהב, ולא גלה אותם אלא לרבי אליעזר
 שהיה עמו, כדי לדעת שפכה סודות

עֲלֵמָא לְאַתְפָּרְעָא מִיְנִיה. עַד דְּאַתָּא אֵילָנָא דְחַיִּי, וְכַפִּי
 (וּכְפָר) עַל אָדָם, וְכַפִּיָּא לִיָּה לְהַהוּא נְחָשׁ דְּלֹא יִשְׁלוּט
 לְעֵלְמִין עַל זִרְעָא דִיעֻקֵּב.

דְּהָא בְּזִמְנָא דְאַקְרִיבּוּ יִשְׂרָאֵל שְׁעִיר, הָוּה אֲתַכְפִּיָּא
 הַהוּא נְחָשׁ וְאַתְהַפֵּף לְעַבְדָּא, כְּמָה דְאַתְמַר.
 וְעַל דָּא אַקְרִיב יַעֲקֹב לְאַבּוּי תְּרִין שְׁעִירִין. חַד,
 לְאַכְפִּיָּא לְעֵשׂוּ דְאִיתּוּ שְׁעִיר. וְחַד, בְּנִין דִּרְנָא דְהָוּה
 תְּלִי בִיָּה עֵשׂוּ וְאַתְדַּבֵּק בִּיָּה וְאַתְמַר.

וּבְנִין כֶּךָ קִיּוּמָא עֲלֵמָא, עַד דְּתִיתִי אֲתָתָא כְּנֻוּנָא
 דְחָוָה, וּבַר נָשׁ כְּנֻוּנָא דְאָדָם, וַיַּעֲקִימוּ
 וַיַּחֲכִימוּ (דף קמ"ו ע"א) לִיָּה לְהַהוּא חֲוָיָא בִישָׂא וְהַהוּא
 דְרַכִּיב עֲלֵיָּה וְכֹלָא אֲתַמַּר.

פְּתַח וְאָמַר, (בראשית כה) וַיְהִי עֵשׂוּ אִישׁ יוֹדֵעַ צִיד אִישׁ

לשון הקודש

לְאַבּוּי שְׁנַי שְׁעִירִים. אַחַד לְהַכְנִיעַ אֶת
 עֵשׂוּ, שֶׁהוּא שְׁעִיר, וְאַחַד בְּשִׁבִיל
 הַדְרָגָה שֶׁהִיָּתָה תְלוּיָה בְּעֵשׂוּ וּנְדַבֵּק בּוֹ
 וּנְתַבְּאָר.

וּמִשּׁוּם כֶּךָ עָמַד הָעוֹלָם עַד שֶׁתִּבְּאֵא אִשָּׁה
 כְּמוֹ חוּה, וּבֶן אָדָם כְּמוֹ אָדָם, וַיַּעֲקִמוּ
 וַיַּחֲכִימוּ אֶת אֹתוֹ הַנְּחָשׁ הָרַע וְאוֹתוֹ
 שְׂרוּכֵב עָלָיו, וְהַכֵּל נְתַבְּאָר.

פְּתַח וְאָמַר, וַיְהִי עֵשׂוּ אִישׁ יוֹדֵעַ צִיד אִישׁ

נִטְמָא הָעוֹלָם, וְהַתְקַלְלָה בְּשִׁבִילוֹ
 הָאָדָמָה, וְגַרְם מוֹת לְכֹל הָעוֹלָם, וְעָמַד
 הָעוֹלָם לְהַפְרַע מִמֶּנּוּ, עַד שֶׁבָּא עֵין
 הַחַיִּים וְכָפָה וּכְפָרוּ עַל אָדָם, וְהַכְנִיעַ
 אוֹתוֹ הַנְּחָשׁ שְׁלֹא יִשְׁלַט לְעוֹלָמִים עַל
 זִרְעוֹ שֶׁל יַעֲקֹב.

שְׁתַּרְי בְּזִמְן שֶׁהַקְרִיבּוּ יִשְׂרָאֵל שְׁעִיר,
 הָיָה נִכְנָע אוֹתוֹ הַנְּחָשׁ וְהַתְהַפֵּף לְעַבְדָּה,
 כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, וְעַל כֵּן הַקְרִיב יַעֲקֹב

שָׁדָה, וְהָא אֶתְמָר וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם יָשֵׁב אֲהָלִים. אִישׁ
 תָּם, גִּבֹר שָׁלִים, בְּתַרְנוּמוֹ. יָשֵׁב אֲהָלִים, אֲמָאֵי אִיהוּ
 תָּם, בְּגִין דְּאִיהוּ יָשֵׁב אֲהָלִים, דְּאֶחִיד לְתַרִין סְטָרִין,
 לְאַבְרָהָם וְלִיצְחָק. וְעַל דָּא, יַעֲקֹב בְּסִטְרָא דִּיצְחָק
 אָתָּא לְגַבִּיהַ דְּעֵשָׂו, בְּמָה דְּאֶתְמָר. דְּכַתִּיב, (שמואל ב כה)
 עִם חָסִיד תִּתְחַסֵּד וְעִם עֲקֹשׁ תִּתְפַּל. וְכֵד אָתָּא עִם
 בְּרַכָּאן, בְּסִיּוּעָא דְלַעִילָא קָא אָתָּא, בְּסִיּוּעָא דְאַבְרָהָם
 וַיַּצְחָק, וּבְגִין כֶּךָ בְּחֻכְמָתָא הָוָה, בְּמָה דְּאֶתְמָר.

תָּא חָזִי, כִּד יַעֲקֹב אֶתְעַר לְגַבִּי סְמָאֵל, דְּרָגָא דְעֵשָׂו,
 וְקָבִיל עֲלֵיהּ לִיעֲקֹב, וַיַּעֲקֹב נָצַח לִיהּ בְּכַמְהָ
 סְטָרִין, נָצַח לְחַוְיָא בְּחֻכְמָתָא וּבְעֻקְמוֹ, וְלֹא אֶתְנַצַּח,
 בַּר בְּשַׁעִיר. וְאַף עַל גַּב דְּכֻלָּא חַד, נָצַח כְּמוֹ כֵּן
 לְסְמָאֵל בְּנֻצְחוּנָא אַחְרָא, וְנֻצְחִיהּ, הָדָא הוּא דְכַתִּיב
 וַיֵּאבֶּק אִישׁ עִמּוֹ עַד עֲלוֹת הַשָּׁחַר. וַיֵּרָא כִּי
 (בראשית לב)
 לֹא יָכוֹל לוֹ.

לשון הקודש

סיוע שלמעלה הוא בא, עם סיוע של
 אברהם ויצחק, ומשום כך זה היה
 בכחמה, כמו שנתבאר.

בא ראה, כשיעקב התעורר אל סמאל,
 דרגתו של עשו, וקבל עליו את יעקב,
 ויעקב נצח אותו בכמה צדדים – נצח
 את הנחש בכחמה ועקמוניות, ולא נצח,
 רק מהשעיר. ואף על גב שהכל אחר,

שדה, והרי נאמר ויעקב איש תם ישב
 אהלים. איש תם – גבר שלם, בתרנומו.
 ישב אהלים – למה הוא תם? משום
 שהוא ישב אהלים, שאוחז את שני
 הצדדים, את אברהם ואת יצחק. ועל כן
 יעקב הצדו של יצחק בא אל עשו, כמו
 שנאמר, שכתוב עם חסיד תתחסד ועם
 עקש תתפתל. וכשבא עם ברכות – עם

תָּא חַיִּי, וְכוּתִיָּה דִיעֲקֵב בְּמָה הָוָה, דְּאִיתָּו אָתָּא
 וּבְעָא לְאֶעְבְּרָא לִיה מַעְלָמָא. וְהָהוּא לִילִיָּא,
 הָוָה לִילִיָּא דְאֶתְבְּרִי בִיה סִיְהָרָא, וְיַעֲקֹב אֲשֶׁתְּאֵר
 בְּלַחֲדוּי. דְּלֹא הָוָה עֲמִיָּה אַחְרָא, דְּתַנְּן לָא יִפּוּק בַר
 נֶשׁ יְחִידָאֵי בְּלִילִיָּא, וְכָל שְׁכָן בְּלִילִיָּא דְאֶתְבְּרִיָּאוּ בִיה
 נְהוּרִין, דְּהָא סִיְהָרָא אִיהִי חֲסָרָא, דְּכַתִּיב, (בראשית א)
 יְהִי מְאֹרֹת חֹסֶר. וְהָהוּא לִילִיָּא, אֲשֶׁתְּאֵר בְּלַחֲדוּי,
 בְּגִין דְּכֵד סִיְהָרָא חֲסָרָא, חֲוִיָּא בִישָׂא אֶתְתַּקַּף
 וְשִׁלְטָא, וְכִדִּין אָתָּא סְמָאֵל, וְקַטְרִיג לִיה, וּבְעָא
 לְאֶזְבְּרָא לִיה מַעְלָמָא.

וְיַעֲקֹב הָוָה תַּקִּיף בְּכָל סְטְרִין, בְּסְטְרָא דִיעֲחָק
 וּבְסְטְרָא דְאַבְרָהָם, דְּאֵינֵון הָוּוּ תַּקִּיפּוּ
 דִיעֲקֵב. אָתָּא לִימִינָא חֲמָא לְאַבְרָהָם תַּקִּיף בְּתַקִּיפּוּ
 דִיזְמָא, בְּסְטְרָא דִימִינָא דְחֶסֶד. אָתָּא לְשִׁמְאֵלָא, חֲמָא

לשון הקודש

בו המאורות, שהרי הלְבָנָה חֲסָרָה,
 שְׂכַתוּב יְהִי מְאֹרֹת חֹסֶר. ואותו הלִילָה
 נֶשְׂאֵר לְבָדוּ, מְשׁוּם שְׂכַתֵּי הַלְבָנָה
 בְּחֲסָרוֹנָה, הַנֶּחֱשׁ הָרַע מִתְגַּבֵּר וְשׁוֹלֵט,
 וְאִזּוּ בָּא סְמָאֵל וְקַטְרִיג עָלָיו, וְרָצָה
 לְהַאֲבִידוּ מִן הָעוֹלָם.

וְיַעֲקֹב הָוָה חֲזָק בְּכָל הַצְּדִידִים, בְּצֵד שֶׁל
 יַעֲחָק וּבְצֵד שֶׁל אַבְרָהָם, שֶׁהֵם הָיוּ חֲזָקוּ
 שֶׁל יַעֲקֹב. בָּא לִימִין, וְרָאָה אֶת אַבְרָהָם

נֶעַח כְּמוֹ כֵּן אֶת סְמָאֵל בְּנִצְחָוֹן אַחַר
 וּנְצַח אוֹתוֹ. וְהוּוּ שְׂכַתוּב וַיִּאֲבֹק אִישׁ עִמּוֹ
 עַד עֲלוֹת הַשָּׁחַר. וַיֵּרָא כִּי לֹא יָכַל לוֹ.

בָּא רָאָה בְּמָה הִיָּתָה וְכוּתוֹ שֶׁל יַעֲקֹב,
 שֶׁהוּא בָּא וְרָצָה לְהַעֲבִירוֹ מִן הָעוֹלָם,
 וְאוֹתוֹ הַלִילָה הָיָה הַלִילָה שֶׁנִּבְרָאָה בּוֹ
 הַלְבָנָה, וְיַעֲקֹב נֶשְׂאֵר לְבָדוּ, שֶׁלֹּא הָיָה
 מִישָׁהוּ אַחַר עִמּוֹ. שְׁשִׁינֵנוּ, אֵל יֵצֵא אָדָם
 יְחִידֵי בְּלִילָה, וְכָל שְׁכָן בְּלִילָה שֶׁנִּבְרָאוּ

לִיצְחָק תִּקְוֶה בְּדִינָא קְשִׁיָּא. אֲתָא לְגוּפָא, חָמָא
 לִיעֲקֹב, תִּקְוֶה מִתְרִין סְטְרִין אֲלִין דְּסַחְרָן לִיה, חַד
 מִכָּאן, וְחַד מִכָּאן. בְּדִין, (בראשית לב) וַיֵּרָא כִּי לֹא יָכוֹל
 לוֹ וַיִּנְעַב בְּכַף יָרְכוּ, דְּאִיהוּ אֲתֵר לְבַר מְגוּפָא, וְאִיהוּ
 חַד עֲמוּדָא דְּגוּפָא, בְּדִין וַתִּקַּע כַּף יֶרֶךְ יַעֲקֹב בְּהֶאֱבָקוֹ
 עֲמוֹ וְגו'.

בִּיּוֹן דְּאֲתֵר עֲפָרָא וְעֵבֵר לִילְיָא, אֲתֵתִקֵּף יַעֲקֹב,
 וְאֲתֵחַלֵּשׁ חִילִיָּה דְּסַמְאֵל, בְּדִין אָמַר שְׁלַחֲנִי,
 דְּמָטָא זְמָנָא לֹאמַר שִׁירְתָּא דְּעֲפָרָא. וּבְעֵי לְמִיזַל,
 וְאוּדֵי לִיה עַל אֵינוֹן בְּרַכָּאן, וְאוּסִיף לִיה בְּרַכָּתָא
 אַחֲרָא, דְּכִתִּיב (בראשית לב) וַיְבָרֶךְ אֹתוֹ שָׁם.

תָּא חֲזִי, כַּמָּה בְּרַכָּאן אֲתֵבְרַךְ יַעֲקֹב, חַד דְּאֲבִיו,
 בְּהֵהוּא עֲקִימוֹ, וְרוּחַ כָּל אֵינוֹן בְּרַכָּאן. וְחַד
 דְּשִׁבְיַתָּא דְּבְרִיךְ לִיה קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כַּד תָּוָה

לשון הקודש

בִּיּוֹן שְׁהִתְעוּרַר הַבְּקָר וְעֵבֵר הַלִּילָה,
 הַתְּגַבֵּר יַעֲקֹב, וְנַחֲלֵשׁ כַּחוֹ שֶׁל סַמְאֵל,
 אִזְ אָמַר שְׁלַחֲנִי, שְׁהִנִּיעַ הַזְּמַן לֹאמַר אֵת
 שִׁירַת הַבְּקָר. וְרָצָה לְלַבֵּת, וְהוֹדָה לוֹ עַל
 אוֹתָן הַבְּרָכוֹת, וְהוֹסִיף לוֹ בְּרַכָּה אַחֲרֵת,
 שְׁפָתוֹב וַיְבָרֶךְ אֹתוֹ שָׁם.

בַּא רְאָה כַּמָּה בְּרָכוֹת הַתְּבָרַךְ יַעֲקֹב:
 אַחַת שֶׁל אָבִיו בְּאוֹתָהּ הַתְּעַקְמוּת,

חֲזֵק בְּחֹזֶק הַיּוֹם, בְּצַד הַזְּמַן שֶׁל הַחֶסֶד.
 בַּא לְשַׁמְאֵל, רְאָה אֵת יַצְחָק חֲזֵק בְּדִין
 הַקְּשָׁה. בַּא לְגוּף, רְאָה אֵת יַעֲקֹב חֲזֵק
 מִשְׁנֵי הַצְּדָדִים הִלְלוּ שְׁמִקְיָפִים אוֹתוֹ
 אַחַד מִכָּאן וְאַחַד מִכָּאן. אֲזִי, וַיֵּרָא כִּי לֹא
 יָכֹל לוֹ וַיִּנְעַב בְּכַף יָרְכוּ, שֶׁהוּא מְקוּם מַחוּץ
 לְגוּף, וְהוּא עֲמוּד אַחַד שֶׁל הַגּוּף. אֲזִי,
 וַתִּקַּע כַּף יֶרֶךְ יַעֲקֹב בְּהֶאֱבָקוֹ עֲמוֹ וְגו'.

אֶתִּי מִלֶּבֶן, וְדִבַּרְתִּיב, (בראשית לה) וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יַעֲקֹב.
 וְחָד, וְדִבַּרְכִּיה לִיה הַהוּא מִלְּאֲכָא מִמְּנָא דְעֵשׂו. וְחָד,
 בְּרַכָּה אַחְרָא, וְדִבַּרְכִּיה לִיה אֲבוּה, כַּד הָוּה אָזִיל לְפָדָן
 אָרַם, וְדִבַּרְתִּיב (בראשית כח) וְאֵל שַׁדַּי יְבָרֶךְ אֶתְךָ וְגו'.

בְּהַהוּא זְמַנָּא דַּחְמָא יַעֲקֹב גְּרַמִּיה בְּכַל הַיְי בְּרַכָּאן,
 אָמַר, בְּמַאן בְּרַכְתָּא דְמַנְיָהוּ אֶשְׁתַּמֵּשׁ
 הַשְּׁתָא. אָמַר, בְּחַלְשָׁא מַנְיָהוּ אֶשְׁתַּמֵּשׁ הַשְּׁתָא, וּמַאן
 אִיהוּ, דָּא בְּתַרִּייתָא, וְדִבַּרְכִּיה אֲבוּה, וְאַף עַל גַּב
 דְּאִיהִי תְקִיפָא, אָמַר, לָאו אִיהִי תְקִיפָא בְּשַׁלְטָנוּתָא
 דְּהֵאִי עַלְמָא בְּקַדְמָתָה.

אָמַר יַעֲקֹב, אֶפְסוּל הַשְּׁתָא דָּא וְאֶשְׁתַּמֵּשׁ בָּהּ, וְאַסְלֵק
 כָּל אֵינּוֹן אַחַרְנִין לְזְמַנָּא דְאַצְטְרִיךְ לִי וְלְבָנָאִי
 בְּתַרְאִי. אִימַתִּי, בְּזְמַנָּא דִּיתְפַּנְשׁוּן כָּל עַמְמֵי
 לְאוּבְדָא בְּנֵי מַעְלָמָא, וְדִבַּרְתִּיב, (תהלים קיח) כָּל גּוֹיִם

לשון הקודש

אֶשְׁתַּמֵּשׁ כֶּעֶת? אָמַר, כֶּעֶת אֶשְׁתַּמֵּשׁ
 בְּחַלְשָׁה שְׂבָהָן, וּמִי הִיא? זוּ הָאֲחֵרוּנָה,
 שְׂבָהָן אוֹתוֹ אֲבִיו. וְאַף עַל גַּב שֶׁהִיא
 חֲזָקָה, אָמַר, אֵינָה חֲזָקָה בְּשַׁלְטוֹן הָעוֹלָם
 הַזֶּה כְּרַאשׁוֹנָה.

אָמַר יַעֲקֹב, אֶפְסוּל עֲבָשׁוּ אֶת זוּ וְאֶשְׁתַּמֵּשׁ
 בָּהּ, וְאַעֲבִיר אֶת כָּל אוֹתָן הָאֲחֵרוֹת לְזְמַן
 שְׂאֲצְטְרִיךְ לִי וְלְבָנֵי אַחֲרֵי, מַתִּי? בְּזְמַן
 שִׁיתְכַּנְסוּ כָּל הָעַמִּים לְהַאֲבִיד אֶת בְּנֵי מִן

וְהַרְוִיחַ אֶת כָּל אוֹתָן הַבְּרָכוֹת. וְאַחַת שֶׁל
 הַשְּׂבִינָה, שְׂבָהָן אוֹתוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 כְּשֶׁהָיָה בָּא מִלֶּבֶן, שְׂכַתוֹב וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים
 אֶת יַעֲקֹב. וְאַחַת שְׂבָהָן אוֹתוֹ הַמְּלָאךְ
 הַהוּא, הַמְּמַנֶּה שֶׁל עֵשׂו. וְאַחַת בְּרַכָּה
 אַחֲרֵת שְׂבָהָן אוֹתוֹ אֲבִיו כְּשֶׁהִלָּךְ לְפָדָן
 אָרַם, שְׂכַתוֹב וְאֵל שַׁדַּי יְבָרֶךְ אֶתְךָ וְגו'.

בְּזְמַן הַהוּא שְׂרָאָה יַעֲקֹב אֶת עַצְמוֹ בְּכַל
 הַבְּרָכוֹת הַלְלוּ, אָמַר, בְּאִיזוֹ בְּרַכָּה מֵהֶם

סְבֻבֵי בְּשֵׁם יי כִּי אֲמִילִם. סְבֻבֵי גַם סְבֻבֵי וְגו'.
 סְבֻבֵי כְּדִבְרֵי וְגו'. הָא הָכָא תִּלְתָּא, לְגַבֵּי תִּלְתָּא
 דְּאַשְׁתְּאַרוּ. תְּד, אֵינֻן בְּרַבָּאן קְדָמָאֵי דְּאַבוּתָּ. תְּרִין,
 אֵינֻן בְּרַבָּאן דְּבְרַכִּיָּה קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא. תִּלְתָּ, אֵינֻן
 בְּרַבָּאן דְּבְרַכִּיָּה תְּהוּא מִלְּאַבָּא.

אָמַר יַעֲקֹב, לְהִתָּם אֲצַטְרִיכוּ, לְגַבֵּי מְלָכִין וְכָל עַמִּין
 דְּכָל עֲלָמָא, וְאַסְלִיק לֹון לְהִתָּם. וְהַשְׁתָּא לְגַבֵּי
 דְּעֵשָׂו, דִּי לִי בְּהָאֵי. לְמַלְפָּא, דְּהָווּ לִיָּה פְּמָה לְגִיּוּנִין
 תְּקִיפִין, פְּמָה מְאָרֵי מְגִיחֵי קְרָבָא לְאַנְתָּא קְרָבִין,
 דְּזִמְיִנִין לְגַבֵּי מְלָכִין תְּקִיפִין (דף קמ"ז ע"ב) לְאַנְתָּא בְּהוּ
 קְרָבָא. אֲדַהֲבֵי שְׁמַע עַל לְסֻטִּים תְּד קַפְתָּא, אָמַר,
 הֵינִי בְּנֵי תְּרַעֵי יְחִבּוֹן תְּפִין. אָמַר לִיָּה, מְכָל לְגִיּוּנִין
 דִּילָךְ, לִית אַנְתָּ מְשִׁדֵּר הִתָּם אֶלָּא אֶלִין. אָמַר, לְגַבֵּי
 תְּהוּא לְסֻטִּים, דִּי בְּאֶלִין. דְּהָא כָּל לְגִיּוּנֹתֵי וּמְאָרֵי

לשון הקודש

המַלְכִים וְכָל הָעַמִּים שֶׁל כָּל הָעוֹלָם,
 וְאַעֲבִיר אוֹתָן לְשֵׁם, וְכַעַת כְּלַפֵּי עֵשָׂו דִּי
 לִי בְּזָה. לְמַלְךְ שֶׁהוּא לוֹ פְּמָה לְגִיּוּנֹת
 תְּזַקִּים, פְּמָה בְּעֵלֵי לֹחֲמֵי קְרָבוֹת
 לְהִלָּחֵם בְּקְרָבוֹת, שְׁמֻזְמָנִים כְּלַפֵּי
 מְלָכִים תְּזַקִּים לְהִלָּחֵם בְּהֵם קְרָבוֹת.
 בִּינְתִים שְׁמַע עַל שׁוֹרֵד אֶחָד רוֹצֵחַ.
 אָמַר, בְּנֵי הַשְּׁעָרִים הִלְלוּ יִלְכוּ לְשֵׁם.
 אָמְרוּ לוֹ, מְכָל הַלְגִיּוּנֹת שֶׁלָּךְ אֵינְךָ

הָעוֹלָם, שְׁכָתוֹב כָּל גּוֹיִם סְבֻבֵי בְּשֵׁם הוּ
 כִּי אֲמִילִם. סְבֻבֵי גַם סְבֻבֵי וְגו'. סְבֻבֵי
 כְּדִבְרֵי וְגו'. הִנֵּה פֶּאֵן שְׁלִשָּׁה, כְּלַפֵּי
 שְׁלִשָּׁה שְׁנֵשְׁאַרוּ. אַחַת - אוֹתָן הַבְּרָכוֹת
 הִרְאִשׁוֹנוֹת שֶׁל אֲבוּי. שְׁתֵּים - אוֹתָן
 הַבְּרָכוֹת שֶׁבְּרַךְ אוֹתוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.
 שְׁלִשׁ - אוֹתָן הַבְּרָכוֹת שֶׁבְּרַךְ אוֹתוֹ
 הַמְּלָאךְ הַהוּא.

אָמַר יַעֲקֹב, לְשֵׁם צְרִיךְ אוֹתָן, אֶל

קָרְבָּא, אֶסְתַּלַּק לְגַבִּי אֵינּוֹן מְלָכִין תְּקִיפִין, בְּיוֹמָא
דְּקָרְבָּא, דְּאֶצְטְרִיכוּ לִי, לִיהוּוּ.

אוּף הָכִי יַעֲקֹב אָמַר לְגַבִּי עֵשׂוּ, דִּי לִי הַשְׂתָּא
בְּאֵלִין בְּרַכָּאן. אַבְל לְהֵהוּא זְמַנָּא, דְּאֶצְטְרִיכוּ
לְגַבִּי לְגַבִּי כָּל מְלָכִין וְשְׁלִיטִין דְּכָל עֲלָמָא, אֶסְלַק
לֹון. כִּד יִמְטִי הֵהוּא זְמַנָּא, יתְעָרוֹן אֵינּוֹן בְּרַכָּאן מְכַל
כְּטָרִין, וְיִתְקַיִים עֲלָמָא עַל קִיּוּמִיהּ כְּדָקָא יְאוּת,
וּמִתְהוּא יוֹמָא וְלַהֲלָאָה, יְקוּם מְלַכּוּתָא דָּא עַל כָּל
שְׂאָר מְלָכוּ אַחְרָא, כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ, דְּכַתִּיב, (דְּנִיאל ב)
תִּדְק וְתַסֵּף כָּל אֵלִין מְלַכּוּתָא וְהִיא תְקוּם לְעֲלָמִיָּא.
וְהֵינּוּ הֵהִיא אַבְנָא, דְּאֶתְגַּזְרַת מִן טוּרָא דִּי לָא בִּידֹן,
כְּמָה דְּאֶתְ אָמַר (כְּרַאשִׁית מַט) מִשָּׁם רוּעָה אַבְן יִשְׂרָאֵל,
מָאן אַבְן דָּא. דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, כְּמָה דְּאֶתְ אָמַר,
(כְּרַאשִׁית כַּח) וְהָאֲבָן הַזֹּאת אֲשֶׁר שִׁמְתִי מֵעַבְה וְגו'.

לשון הקודש

כְּשִׁינִיעַ אוֹתוֹ הַזְּמַן, יתְעוֹרְרוּ אוֹתָן
הַבְּרָכוֹת מְכַל הַצְּדִדִים, וְיִתְקַיִם הָעוֹלָם
עַל קִיּוּמוֹ כְּרַאוּי. וּמֵהִיּוֹם הַהוּא וְהַלָּאָה
תְּקוּם הַמְּלַכּוּת הַזֶּה עַל כָּל שְׂאָר מְלַכּוּת
אַחְרַת, כְּמֹו שְׂבַארוּהָ, שְׂפַתוּב (דְּנִיאל ב)
תְּכַתֵּת וְתַכְלֶה כָּל אֱלוֹי הַמְּלַכּוּת וְהִיא
תְּקוּם לְעוֹלָם. וְהֵינּוּ הָאֲבָן הַהִיא
שְׂנֵיגְזַרַת מִן הָהָר וְלֹא בִּידֹם, כְּמֹו
שְׂנַאֲמַר מִשָּׁם רוּעָה אַבְן יִשְׂרָאֵל. מִי

שׁוֹלַח לְשָׁם אֵלָא אַלּוּ? אָמַר, כְּלַפִּי אוֹתוֹ
הַשְׁוֹדֵד דִּי בְּאֵלוּ, שְׁהָרִי כָּל לְגִיּוּנוֹתֵי
וּבְעֲלֵי הַקָּרֵב אַעֲבִיר אוֹתָם לְאוֹתָם
הַמְּלָכִים הַחֲזָקִים. בְּיוֹם הַקָּרֵב
כְּשִׁינִיעְרִיכוּ לִי, יְהִיוּ.

אַף כִּד יַעֲקֹב אָמַר כְּלַפִּי עֵשׂוּ, דִּי לִי
כְּעַת בְּבְרָכוֹת הַלְלוּ. אַבְל לְזְמַן הַהוּא
שְׁיַצְרִיכוּ לְגַבִּי כָּל הַמְּלָכִים
וְהַשְׁלִיטִים שָׁל כָּל הָעוֹלָם, אַעֲלֶה אוֹתָם.

רַבִּי חֵיָא אָמַר, מִהֲכָא (ישעיה י) שָׂאֵר יָשׁוּב שְׂאֵר יַעֲקֹב,
 אֵלִין בְּרַכָּאן אַחֲרֵינִין דְּאַשְׁתָּאֲרוּ, וּכְתִיב, (מיכה ה)
 וְהָיָה שְׂאֵרִית יַעֲקֹב בְּגוֹיִם בְּקֶרֶב עַמִּים רַבִּים (אלין בְּרַכָּאן
 אַחֲרֵינִין כְּתִיב, (מיכה ה) וְהָיָה שְׂאֵרִית יַעֲקֹב) בְּגוֹיִם כְּלָחוּ, וְלֹא בְעִשּׂוֹ
 בְּלַחֲוֵדִיהּ, וּכְתִיב וְהָיָה שְׂאֵרִית וְגו', כְּפֹל מֵאֵת יי.

פְּתַח רַבִּי יִיסָא וְאָמַר (מלאכי א) בֵּן יַכְבֵּד אָב וְעֶבֶד
 אֲדֹנָיו, בֵּן, דָּא עִשּׂוֹ. דְּלֹא תָוּה בַר נָשׁ בְּעֵלְמָא
 דְּיוֹקִיר לְאֲבוּי, כְּמָה דְּאֹקִיר עִשּׂוֹ לְאֲבוּי. וְהָתוּא
 יִקִּירוּ דְּאֹקִיר לִיה אֲשְׁלִיט לִיה בְּהָא עֵלְמָא.

וְעֶבֶד אֲדֹנָיו, (שם) דָּא אֲלִיעֶזֶר עֶבֶד אַבְרָהָם
 וְאוֹקְמוּהָ, דְּהָא בַר נָשׁ דְּהָוָה אֲתִי לְחָרָן,
 בְּכַמָּה עוֹתָרָא, וּכְמָה מִתְּנָן וּנְבִזְבוּזִין, וּנְמַלִּין טְעִינָן.
 דְּלֹא אָמַר לְבְתוּאֵל וּלְבָן, דְּאִיתוּ רְחִימוּי דְּאַבְרָהָם, או

לשון הקודש

פְּתַח רַבִּי יִיסָא וְאָמַר, (מלאכי א) בֵּן יַכְבֵּד
 אָב וְעֶבֶד אֲדֹנָיו. בֵּן זֶה עִשּׂוֹ, שְׁלֹא הָיָה
 אָדָם בְּעוֹלָם שְׂיַכְבֵּד אֶת אָבוּי כְּמוֹ
 שְׁעִשּׂוֹ כְּבֵד אֶת אָבוּי, וְאוֹתוֹ הַכְּבוֹד
 שְׂכִיבְד אוֹתוֹ הַשְּׁלִיט אוֹתוֹ בְּעוֹלָם הָהוּא.
 וְעֶבֶד אֲדֹנָיו - זֶה אֲלִיעֶזֶר עֶבֶד
 אַבְרָהָם, וּבְאַרְוָה. שְׁהָרִי אָדָם שְׁהָיָה כָּא
 לְחָרָן בְּכַמָּה עֶשְׂרִי וּכְמָה מִתְּנֹת
 וְאוֹצְרוֹת וּנְמַלִּים טְעוּנִים, שְׁלֹא אָמַר
 לְבְתוּאֵל וּלְבָן שְׁהוּא אוֹהֲבוּ שְׁל אַבְרָהָם

הָאֵבֶן הַזֶּה? זו כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ
 שְׁנֵאמַר וְהָאֵבֶן הַזֹּאת אֲשֶׁר שְׂמַתִּי
 מִצֵּבֶה וְגו'.

רַבִּי חֵיָא אָמַר, מִכָּאן, (ישעיה י) שְׂאֵר
 יָשׁוּב שְׂאֵר יַעֲקֹב - אֵלִין הַבְּרָכוֹת
 הַאֲחֵרוֹת שְׁנֵשְׁאֲרוּ. וּכְתוּב (מיכה ה) וְהָיָה
 שְׂאֵרִית יַעֲקֹב בְּגוֹיִם בְּקֶרֶב עַמִּים רַבִּים.
 וְאֵלִין בְּרָכוֹת אַחֲרוֹת. כְּתוּב וְהָיָה שְׂאֵרִית יַעֲקֹב
 בְּגוֹיִם כְּלָם, וְלֹא רַק בְּעִשּׂוֹ. וּכְתוּב וְהָיָה
 שְׂאֵרִית וְגו' כְּפֹל מֵאֵת ה'.

בַּר נֶשֶׁ אַחֲרָא דְאֵתִי בְּפִיּוּסָא דְאַבְרָהָם, אֶלָּא עַד לֹא
 יַמְלִל מְלוּי, מַה בְּתִיב, (בראשית כד) וַיֹּאמֶר עֶבֶד אַבְרָהָם
 אֲנֹכִי, וּלְבַתֶּר אֲדֹנִי אֲדֹנִי, בְּגִין דִּיזְקִיר לִיה לְאַבְרָהָם
 הֵהוּא יִקְרָא וְהֵהוּא טִיבו, אֲזִרִיךְ לִיה לְכַמָּה זְמַנִּין.

כִּךְ עֵשׂו, הֵהוּא יִקְרָא דְאֲזִקִיר לִיה לְאָבוּי, אֲזִרִיךְ
 לִיה כֹּל הַיְנִי זְמַנִּין דִּישְׁלוּט בְּעֵלְמָא דָּא. וְאִינֹן
 דְּמַעִין, אֲזִרִידוּ לֹן לְיִשְׂרָאֵל בְּשַׁעֲבֹדָא דִּילִיה, עַד
 דִּיתּוּבוּן יִשְׂרָאֵל לְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּבִכְיָה וּבְדַמְעִין.
 דְּכִתִּיב בְּכִי יָבֹאוּ וְגו', וּכְדִין בְּתִיב, וְעָלוּ מִוְּשִׁיעִים
 בְּהַר צִיּוֹן לְשַׁפֵּט אֶת הַר עֵשׂו וְהִיטָה לִּי הַמְּלוּכָה.
 בְּרוּךְ יי לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

לשון הקודש

בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְאוֹתָן הַדְּמָעוֹת הוֹרִידוּ אֶת
 יִשְׂרָאֵל לְשַׁעֲבֹדוּ עַד שִׁישׁוּבוּ יִשְׂרָאֵל
 לְקִדּוּשׁ—בְּרוּךְ—הוּא בְּבִכְיָה וּבְדַמְעוֹת,
 שְׁפָתוֹב (ירמיה לא) בְּכִי יָבֹאוּ וְגו', וְאִז
 בְּתוֹב (עובדיה א) וְעָלוּ מִוְּשִׁיעִים בְּהַר צִיּוֹן
 לְשַׁפֵּט אֶת הַר עֵשׂו וְהִיטָה לִּה' הַמְּלוּכָה.
 בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

או איש אחר שפא עם פיוס של
 אברהם, אלא טרם ידבר את דברו מה
 פתוב? ויאמר עבד אברהם אנכי, ואחר
 כך אדני אדני, פדי שיכפד את
 אברהם, אותו הכבוד ואותו החסד
 האריך לו לכמה פעמים.

כך עשו, הכבוד ההוא שכפד את אביו
 האריך לו כל הפעמים הללו שישלט

פרשת ויצא יעקב

וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שָׁבַע וַיֵּלֶךְ חֲרָנָה. (בראשית כח) **רַבִּי חֵינָא פָּתַח וְאָמַר,** (קהלת א) **וְזָרַח הַשֶּׁמֶשׁ וּבָא הַשֶּׁמֶשׁ וְאֵל מְקוֹמוֹ שׂוֹאֵף זֹרַח הוּא שָׁם, הֵאֵי קָרָא אוֹקְמוּהָ. אֲבָל וְזָרַח הַשֶּׁמֶשׁ דָּא יַעֲקֹב, כִּד הוּא בְּבֵאֵר שָׁבַע. וּבָא הַשֶּׁמֶשׁ, כִּד אֲזִיל לְחָרָן, דְּכַתִּיב,** (בראשית כח) **וַיֵּלֶן שָׁם כִּי בָא הַשֶּׁמֶשׁ. וְאֵל מְקוֹמוֹ שׂוֹאֵף זֹרַח, דְּכַתִּיב וַיִּשְׁכַּב בַּמָּקוֹם הַהוּא.**

וְהָא חֵינָי, שְׁמֵשָׂא אָף עַל גַּב דְּנָהִיר לְכָל עַלְמָא, מִמְּלַנְוֵי בְּתָרִין סְטָרִין אִינוּן, כְּמָה דְּאֵתְ אָמַר, (קהלת א) **הוֹלֵךְ אֶל דְּרוֹם וְסוֹבֵב אֶל צַפּוֹן, כְּגִין דְּדָא יִמְיָנָא וְדָא שְׂמָאלָא.** (ובגין) **וְנָגִיד וְנָפִיק כָּל יוֹמָא מִסְטָרָא דְּמִזְרָח, וְאֲזִיל לְסְטָרָא דְּדָרוֹם,** (נ"א דמערב) **וְלִבְתָּר לְסְטָרָא דְּצַפּוֹן, וּמִסְטָרָא דְּצַפּוֹן לְסְטָרָא**

לשון הקודש

פרשת ויצא יעקב

וְאֵל מְקוֹמוֹ שׂוֹאֵף זֹרַח, שְׁכָתוּב וַיִּשְׁכַּב בַּמָּקוֹם הַהוּא.

וּבָא וּרְאָה, אָף עַל גַּב שְׁהַשֶּׁמֶשׁ מֵאִיר לְכָל הָעוֹלָם, מִסְעוּתָיו הֵם בְּשָׁנֵי צַדִּים, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר הוֹלֵךְ אֶל דְּרוֹם וְסוֹבֵב אֶל צַפּוֹן, מִשּׁוּם שְׁנֵה יָמִין וְשְׁנֵה שְׂמָאל. וּמִשּׁוּם וְשׁוֹפֵעַ וַיֵּצֵא כָּל יוֹם מֵעַד הַמִּזְרָח, וְהוֹלֵךְ לְעַד הַדְּרוֹם וְשָׁל מֵעֲרֵב,

וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שָׁבַע וַיֵּלֶךְ חֲרָנָה. רַבִּי חֵינָא פָּתַח וְאָמַר, (קהלת א) וְזָרַח הַשֶּׁמֶשׁ וּבָא הַשֶּׁמֶשׁ וְאֵל מְקוֹמוֹ שׂוֹאֵף זֹרַח הוּא שָׁם. הַפְּסוּק הַזֶּה בְּאֵרוֹהוּ, אֲבָל וְזָרַח הַשֶּׁמֶשׁ - זֶה יַעֲקֹב כְּשֶׁהָיָה בְּבֵאֵר שָׁבַע. וּבָא הַשֶּׁמֶשׁ - כְּשֶׁהָלַךְ לְחָרָן, שְׁכָתוּב וַיֵּלֶן שָׁם כִּי בָא הַשֶּׁמֶשׁ.

דַּמְעָרָב, וּבְדִין שְׂמֵשָׂא אֶת־בְּנֵישׁ, וְאָזִיל לְגַבֵּי מַעְרָב.
נָפִיק מִמְזוּרַח דְּבִתִּיב, (בראשית כח) וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר
שָׁבַע. וְאָזִיל לְמַעְרָב דְּבִתִּיב וַיֵּלֶךְ חֲרָנָה.

רַבֵּי שְׂמַעוֹן אָמַר, נָפִיק מִכְּלָלָא דְאַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל,
דְּבִתִּיב וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שָׁבַע. וְאָזִיל לְרִשׁוֹ
אַחֲרָא, דְּבִתִּיב וַיֵּלֶךְ חֲרָנָה. (ס"א נפיק ממזרח, דביתב ויצא יעקב
מבאר שבע, דא שמטה. דנטיל מעומקא עלאה, נהירו דנהיר, ואזיל למערב, דביתב וילך
חרנה, אחר דינא ורוגזא מן.)

רַבֵּי יוֹסֵי מוֹקֵי הַאי קָרָא בְּגִלּוּתָא, בְּקִדְמֵיתָא הוּהּ נְחִית נְהִירוֹ מְעוּמְקָא עֲלָאָה וַיַּעֲקֹב הָוָה
נָטִיל לֵיהּ, וְאָזִיל לְגַבֵּי בְּאֵר שָׁבַע, (במדבר כא) בְּאֵר דְּחִפְרוּתָה שְׂרִים, דְּהָוָה נְהִיר מִתַּמָּן,
וְאַשְׁלִים לְהַחֲוֹא בְּאֵר בְּכָל שְׁלִימוֹ. וּבִזְמַן דְּגִלּוּתָא, נָטִיל מֵהַאי בְּאֵר שָׁבַע, וְאָזִיל לְגַבֵּי
חֲרָנָה, דְּבִתִּיב וַיֵּלֶךְ חֲרָנָה, בְּלוּמֵר חֲרוֹן אַף, וּמַאי הֵיא חֲרוֹן אַפּוֹ דְקָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּרָגָא
בִּישָׂא), אַרְעָא דְרִשׁוֹ אַחֲרָא.

אָמַר רַבֵּי חֵיָא, כִּד אָזִיל שְׂמֵשָׂא לְמַעְרָב, הַאי

לשון הקודש

הַמָּקוֹם שֶׁהָיָה וְהָרְגוּ שָׂם.
רַבֵּי יוֹסֵי מִבְּאֵר אֵת הַפְּסוּק הוּהּ בְּגִלּוּת. בְּרַאשׁוֹנָה
הָיָה יוֹרֵד אוֹר מִן הַעֲמֻק הַעֲלִיּוֹן, וַיַּעֲקֹב הָיָה נֹטֵל
אוֹתוֹ וְהוֹלֵךְ לְבְּאֵר שָׁבַע, הַבְּאֵר שֶׁחִפְרוּתָה שְׂרִים,
שֶׁהָיָה מְאִיר מִשָּׁם, וְהַשְׁלִים אוֹתָהּ הַבְּאֵר בְּכָל
הַשְּׁלֵמוֹת. וּבִימֵי הַגִּלּוּת נָסַע מִבְּאֵר שָׁבַע הוּוּ וְהוֹלֵךְ
לְחֲרָנָה, שְׂכָתוֹב וַיֵּלֶךְ חֲרָנָה, בְּלוּמֵר חֲרוֹן אַף. וְיָמָּה
הוּא חֲרוֹן אַפּוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? הַחֲרָנָה
הַרְעָה, הָאֲרָץ שֶׁל רְשׁוֹת אַחֲרָה.

אָמַר רַבֵּי חֵיָא, כְּשֶׁהוֹלֵךְ הַשְּׂמֵשׁ
לְמַעְרָב, הַמַּעְרָב הוּוּ נִקְרָא מְקוֹמוֹ שֶׁל

וְאַחַר כֵּן לְצַד הַצָּפוֹן, וּמִצַּד הַצָּפוֹן לְצַד
הַמַּעְרָב, וְאֵז הַשְּׂמֵשׁ מִתְּכַנֵּס וַיֵּצֵא לְצַד
מַעְרָב. יוֹצֵא מִמְזוּרַח, שְׂכָתוֹב וַיֵּצֵא יַעֲקֹב
מִבְּאֵר שָׁבַע. וְהוֹלֵךְ לְמַעְרָב, שְׂכָתוֹב וַיֵּלֶךְ
חֲרָנָה.

רַבֵּי שְׂמַעוֹן אָמַר, יוֹצֵא מִכְּלָל אֲרָץ
יִשְׂרָאֵל, שְׂכָתוֹב וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שָׁבַע,
וְהוֹלֵךְ לְרִשׁוֹת אַחֲרָת, שְׂכָתוֹב וַיֵּלֶךְ
חֲרָנָה. וַיֵּצֵא מִמְזוּרַח, שְׂכָתוֹב וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר
שָׁבַע, זֶה הַשְּׂמֵטָה שְׁנוּטְלָת מִהַעֲמֻק הַעֲלִיּוֹן הָאוֹר
שְׂמַאִיר, וְהוֹלֵכֵת לְמַעְרָב, שְׂכָתוֹב וַיֵּלֶךְ חֲרָנָה,

מֵעֶרְב אֶקְרִי מְקוֹמוֹ דְּשִׁמְשָׁא, בְּרַסְיָא דִּילִיָּה, אֶתֶר
 דְּשִׁרְיָא עֲלִיָּה, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (קהלת א) וְאֵל מְקוֹמוֹ
 שׁוֹאֵף זוֹרֵחַ הוּא שָׁם, דְּאֲזִיל לְגַבִּיָּה לְאַנְהָרָא עֲלִיָּה,
 וְנָטִיל כָּל נְהוּרִין וְכַנִּישׁ לֹון לְגַבִּיָּה.

וְהֵינֵנוּ כְּמָה דְתַנִּינֵנוּ, קַדְשָׁא בְרִידָה הוּא אֲנַח תְּפִלִּין,

(ס"א ותניננו, קדשא ברידה הוא אנה תפילין, דכתיב, (ישעיה סב) נשבע יי

בימינו ובזרוע עוזו. ותניננו ימינו דא תורה, דכתיב מימינו אש דת למו. ובזרוע עוזו אליו
 תפילין. וכלהו נטיל יעקב, ומכניש לגבי מערב, וסיחרא כניש לבתר כל אינון נהורין
 ובוצינין דנטיל יעקב, דאיהו זחיב לה ואנחר לה, ותנינו דתניננו קדשא ברידה הוא אנה

תפילין) בְּגִין דְנָטִיל כָּל כְּתָרִין עֲלָאִין, וּמֵאֵן נִינְהוּ, רָזָא

דְּאָבָא עֲלָאָה, וְרָזָא דְאִמָּא עֲלָאָה. וְאִינוּן תְּפִלִּין

שְׁפָרָאשׁ, כְּמָה דְתַנִּינֵנוּ כִּהֵן גְּדוּל נוּטִיל פְּרָאשׁ. וּלְבִתְרָה

דְּנָטִיל אָבָא וְאִמָּא, נָטִיל יְמִינָא וּשְׁמַאלָא, וְאַשְׁתַּבַּח

דְּקַדְשָׁא בְרִידָה הוּא) דְּנָטִיל כֻּלָּא.

לשון הקודש

אותם האורות והנרות שנוטל יעקב, שהוא נותן לה
 ומאיר לה, וזה ששנינו הקדוש ברוך הוא מניח
 תפילין משום שנוטל את כל הכתרים
 העליונים, ומי הם? הסוד של האב
 העליון וסוד האם העליונה, והם התפילין
 שפראש, כמו ששנינו, כהן גדול נוטל
 פראש. ואחר שנוטל האב והאם, נוטל
 הימין והשמאל, ונמצא ושהקדוש ברוך הוא
 שנוטל הכל.

השמש, הכסא שלו, מקום ששולט עליו.
 זהו שכתוב אל מקומו שואף זורח הוא
 שם. שהולך אליו להאיר עליו, ונוטל את
 כל האורות וכונם אותם אליו.

והינו כמו ששנינו שהקדוש ברוך הוא
 מניח תפילין, וס"א ולמדנו הקדוש ברוך הוא
 מניח תפילין, שכתוב נשבע ה' בימינו ובזרוע עוזו.
 ושנינו ימינו - זו התורה, שכתוב מימינו אש דת
 למו. ובזרוע עוזו - אלו תפילין. וכלם נטל יעקב
 ומאסף לצד מערב. והלכנה אוספת לבסוף כל

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, תּפארת ישראל נטיל פלא, וְכִד
 אֶתְמַשְׁכָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל לְעֵילָא, נְטִילָא אוּף
 הָכִי פְּלֵא, עֲלֵמָא דְדַכּוּרָא דְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְכֵן
 עֲלֵמָא (דף קמז ע"ב) דְּנוֹקְבָא דְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּמָה
 דְּנִפְקֵי כָּל נְהוּרִין מֵהַאי עֲלֵמָא, הָכִי נָמִי נְטִיל פְּלֵא
 הַאי עֲלֵמָא. דִּהָא דָּא כְּנוּנָא דָּא, וּבְגִין כֶּךָ בְּאֵר
 שְׁבַע דָּא יוֹבְלָא, בְּאֵר (שְׁבַע) דָּא אִיהִי שְׁמַטָּה. (דִּהָא דָּא
כְּנוּנָא דָּא) (פְּלֵא לְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא) וְשְׁמַטָּא (דָּא) לָא נְהִיר אֶלָּא
 מִיּוֹבְלָא, (ס"א וְאִיהוּ נְטִיל כָּל נְהוּרִין וְנִהִיב לְגוּ שְׁמַטָּה) וּבְגִין כֶּךָ (בראשית
כח) וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שְׁבַע וַיֵּלֶךְ חֲרָנָה, דָּא מְעַרְב
 דְּאִיהִי שְׁמַטָּה.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שְׁבַע, דָּא
 מְעַרְב, שְׁנַת הַשְּׁמַטָּה. וַיֵּלֶךְ חֲרָנָה, דָּא שְׁנַת
 עֲרָלָה. בְּגִין דְּנִפְק מִרְשׁוֹ קִדְשָׁא לְרִשׁוֹ אֶתְרָא, דִּתְהוּ
 עֲרִיק מֵאַחוּי, כְּמָה דְּאֶתְמַר.

לשון הקודש

הַשְּׁמַטָּה. [שְׁהַרִי זֶה כְּמוֹ זֶה] וְהַכֵּל
 לְקִדּוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא [הַשְּׁמַטָּה הַזֶּה] אֵינוֹ מֵאִיר
 אֶלָּא מִן הַיּוֹבֵל, וְהוּא נוֹטֵל לְתוֹךְ הָאוֹרוֹת
 וּמְכַנֵּס תוֹךְ הַשְּׁמַטָּה וּמְשׁוּם כֶּךָ וַיֵּצֵא יַעֲקֹב
 מִבְּאֵר שְׁבַע וַיֵּלֶךְ חֲרָנָה, זֶה הַמְעַרְב
 שֶׁהִיא הַשְּׁמַטָּה.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר
 שְׁבַע - זֶה הַמְעַרְב, שְׁנַת הַשְּׁמַטָּה. וַיֵּלֶךְ

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, תּפארת ישראל נוטל
 הַכֵּל, וּכְשֶׁנִּמְשַׁכָּת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל לְמַעְלָה,
 נוֹטֵלֶת אִף כָּאֵן הַכֵּל, עוֹלָם הַזִּכָּר שֶׁל
 הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְכֵן עוֹלָם הַנְּקִבָּה שֶׁל
 הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. כְּמוֹ שְׁיֻצְאִים כָּל
 הָאוֹרוֹת מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, כֶּךָ גַּם נוֹטֵל הַכֵּל
 הָעוֹלָם הַזֶּה, שְׁהַרִי זֶה כְּמוֹ זֶה, וּמְשׁוּם כֶּךָ
 בְּאֵר שְׁבַע זֶה הַיּוֹבֵל, בְּאֵר וְשָׁבַע זֶה

תוספתא

בני עלמא, רחימי עלאה, הורמנא דבוריירי, קריבו שמעו. מאן חפימא בכו, מארי דעינין בסוכלתנו, ליתי ולינדע. בשעתא דרישא חנורא נטיל תלת אתון וגליף לון בגלופא בגלופין, חד א, חד י וחד ז, ואתגליף איין, א רישא עלאה דכלא, טמירא דכל טמירין. י סליקו דרעותא הוי, אשתכלל מרישא לעילא ונחת לתתא, נפק ואפיק תלתין ותריין שבילין, עד דאתגליפו בין אבני יקר דמתלהטון. ואתקשרו באות נו"ן דאיהו דכר ונוקבא, תריין רחימין. קשורא תקיפא, בהו אשתכללו, ושמא קדישא בהו אתקשר, מנייהו אשתפח מזונא לכלא (בהו), אשתכללו עלמין.

ועל דא אתגליף ז' פשוטה, כללא דתריין, נ' פפופה נוקבא חדא, י דאיהי רעותא דאפיק שבילין, בטש בין אתון, ועבד רקיעא דיעקב בין תריין רוחין, ואטיל ביני שייפי מלולי, עד דנחת להאי נ' דאיהי פפופה, וחברו לה כחדא, צפון ודרום, לבתר אתקשרו כחדא. האי נ' פפופה, באר שבע אקרי. ואתמלי מייעקב, לאשקאה

לשון הקודש

יקרות שלוחטות, ונקשרו עם האות נו"ן, שהיא זכר ונקבה, שני אהבים. קשר חזק, בהם נתקנו, והשם הקדוש נקשר בהם, מהם נמצא המזון לכל ובהם, נתקנו העולמות.

ועל כן נחקקה ז' פשוטה, הכלל של שתים: נ' פפופה נקבה אחת, י' שהיא הרצון שמוציא שבילים הבה בין האותיות ועשה את הרקיע של יעקב בין שתי רוחות, והטיל בין האיברים דבורים. עד שירד לנו הזו, שהיא פפופה, וחברו אותה יחד, צפון ודרום, אחר כך נקשרו יחד. הני הפפופה הזו נקראת באר שבע ומתמלאת מייעקב להשקות

תרנה - זו שנת הערלה, משום שיצא מרשות הקדשה לרשות אחרת, שהיה בורח מאחיו, כמו שנתבאר.

תוספתא

בני העולם, אהובי עליון, בחירי הממשלה, קריבו שמעו. מי חכם בכם, בעלי העינים בהשכל, יבא וידע. בשעה שהראש הלכן נטל שלש אותיות וחקק אותם בחקיקת החקיקות, אחת א, אחת י, ואחת ז, ונחקק איין - הא הראש העליון של הכל טמון של כל הטמונים, י הוא עלית הרצון, נתקן מן הראש למעלה, וירד למטה. יצא והוציא שלשים ושנים שבילים, עד שנתקנו באבנים

כל עֲדְרֵי עָנָא. וְעַל דָּא וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּעַר שִׁבְעַ וַיֵּלֶךְ חֲרָנְהָ. תוּ,
מִבְּעַר שִׁבְעַ לְעֵילָא, דְּהָא מִינְהּ נָפִיק, לְבִתְרָא אָזִיל לְאַשְׁקָאָה לְחֲרָנְהָ,
דְּאִיהוּ בִּירָא דְלִתְתָא, חֲרוֹן אַף ה', חֲרָב ה', דִּינָא, בִּי דִּינָא, אֱלֹהִים.
וְעַל דָּא (תהלים עט) אֱלֹהִים בָּאוּ גוֹיִם בְּגַחְלַתְדָּ. (עד כאן תוספתא).

וְכֵן מָטָא לְבֵית אֵל, דְּאִיהוּ בְּרִשׁוֹ קְדִישָׁא, מַה

כְּתִיב, (בראשית כח) וַיִּפְנַע בְּמָקוֹם. מָאן מָקוֹם. רַבִּי

חֵיָא אָמַר, דָּא הוּא מְקוֹמוֹ דְּקְאָמְרוֹן, דְּכְתִיב (קהלת א)

וְאֵל מְקוֹמוֹ שׁוֹאֵף (זוּרַח הוּא שָׁם). (בראשית כח) וַיֵּלֶן שָׁם כִּי

בָּא הַשָּׁמֶשׁ. כְּמַה דְּאֵתְּ אָמַר שׁוֹאֵף זוּרַח הוּא שָׁם,

דְּהָא בְּגִין לְאַנְהָרָא לִיהּ קְאֵתִיא.

וַיִּקַּח מֵאֲבְנֵי הַמָּקוֹם. (בראשית כח) אֲבְנֵי הַמָּקוֹם לָא

כְּתִיב, אֶלָּא מֵאֲבְנֵי הַמָּקוֹם, אֵלִין אֵינּוֹן אֲבְנֵי

יָקָר, מְרַגְלָאן טְבָאן, דְּאֵינּוֹן תְּרִיסַר אֲבְנִין עֲלָאִין,

כְּמַה דְּכְתִיב שְׁתֵּים עָשָׂרָה אֲבָנִים, וְתַחֲזוֹת אֵלִין

תְּרִיסַר אֶלְפֵי, וְרַבְּוּוֹן, אֲבְנֵי פְסִילוֹן, וְכִלְהוּ אֲקָרוֹן אֲבְנִין.

לשון הקודש

שְׂאֲמַרְנּוּ, שְׂכַתוּב וְאֵל מְקוֹמוֹ שׁוֹאֵף
וְזוּרַח הוּא שָׁם. וַיֵּלֶן שָׁם כִּי בָא הַשָּׁמֶשׁ,
כְּמוֹ שְׂאֲמַר שׁוֹאֵף זוּרַח הוּא שָׁם,
שְׂהַרִי הוּא בָּא כְּדִי לְהַאִיר לוֹ.

וַיִּקַּח מֵאֲבְנֵי הַמָּקוֹם. לֹא כְּתוּב אֲבְנֵי
הַמָּקוֹם אֶלָּא מֵאֲבְנֵי הַמָּקוֹם. אֵלִין הֵם
אֲבָנִים יְקָרוֹת מְרַגְלִיּוֹת טוֹבוֹת שְׁהֵן
שְׁתֵּים עָשָׂרָה אֲבָנִים עֲלִיוֹנוֹת, כְּפַתּוּב
שְׁתֵּים עָשָׂרָה אֲבָנִים. וְתַחֲזוֹת אֵלִין שְׁנַיִם
עָשָׂר אֶלְפֵי וְרַבְּוּוֹת אֲבָנִים פְּסוּלוֹת,

אֵת כָּל עֲדְרֵי הַצֵּאן, וְעַל כֵּן וַיֵּצֵא יַעֲקֹב
מִבְּעַר שִׁבְעַ וַיֵּלֶךְ חֲרָנְהָ. עוֹד, מִבְּעַר
שִׁבְעַ לְמַעְלָה, שְׂהַרִי מִמְּנָהּ יוֹצֵא אַחַר כֵּד
לְהַשְׁקוֹת אֵת חֲרָנְהָ, שְׂהִיא הַבְּעַר
שְׁלֵמְפָה, חֲרוֹן אַף ה', חֲרָב ה', דִּין, בֵּית
הַדִּין, אֱלֹהִים. וְעַל כֵּן אֱלֹהִים בָּאוּ גוֹיִם
בְּגַחְלַתְדָּ. עַד כֹּאן הַתּוֹסֵפֶת־א.

וְכֹאֲשֶׁר הִגִּיעַ לְבֵית אֵל, שְׂהִיא בְּרִשׁוֹת
הַקְּדוּשָׁה, מַה כְּתוּב? וַיִּפְנַע בְּמָקוֹם. מִי
הַמָּקוֹם? רַבִּי חֵיָא אָמַר, זֶהוּ מְקוֹמוֹ